

/ Obsah

Předmluva	9
Zelenina a výživa člověka	11
Co je výživa	11
Co je zelenina	12
Zelenina má zelenou	13
Globalizace trhu ovlivnila i zeleninu	14
Vývoj výživy člověka	15
Začátky života	15
Předkové primátů	16
80 milionů let se zeleninou	16
Zeleninové druhy v paleolitu	17
Rozvoj zemědělství a chovatelství	17
Zelenina proti civilizačním chorobám	21
Co způsobila změna stravy	21
Deset bodů pro zeleninu	21
Harmonická skladba hlavních živin	22
Glykemický index	22
Složení mastných kyselin v tucích	22
Soubor minerálních látek	23
Rovnováha minerálních látek	23
Poměr sodíku a draslíku	24
Obsah vitaminů	24
Obsah vlákniny	24
Obsah ochranných složek	25
Obsah energie	25
Další ochranné účinky zeleniny	25
Všestranné působení zeleniny	27
<i>Estetika zeleniny</i>	27
<i>Nejen konzumace, ale i pěstování zeleniny</i>	27

Zelenina s paletou živin, chutí a vůní	29
Co v sobě skrývá zelenina	29
<i>Co říkají tabulky nutričních hodnot</i>	29
Energetická hodnota	31
Voda	32
Základní živiny	32
<i>Bílkoviny</i>	32
<i>Tuky</i>	33
<i>Sacharidy</i>	33
Minerální látky	34
Vitaminy	37
<i>Vitageny</i>	39
Zdraví chránící složky zeleniny	40
<i>Bioaktivní vitaminy</i>	41
<i>Ochranné účinky minerálních látek</i>	41
<i>Potravinová vláknina včetně pektinů</i>	41
<i>Alkoholy</i>	42
<i>Bioaktivní kyseliny</i>	42
<i>Bioaktivní proteiny</i>	42
<i>Fenolické sloučeniny</i>	43
<i>Glykosidy</i>	45
<i>Thioly</i>	45
<i>Kukurbitaciny</i>	45
<i>Zdravá barevnost zeleniny</i>	46
<i>Fytoncidy – rostlinná antibiotika</i>	47
<i>Antioxidační účinnost zeleniny</i>	47
Organoleptické vlastnosti	49
<i>Vnější vzhled a textura</i>	50
<i>Chuť</i>	50
<i>Aromové složky</i>	52
<i>Barevnost</i>	52
<i>Žádoucí mikroflóra</i>	52
Stravitelnost zeleninových jídel	53
Zvládnutá rizika nežádoucích složek	53
<i>Přehled rizikových složek</i>	54
<i>Rizikové přírodní látky</i>	54
<i>Dusičnany</i>	56
<i>Cizorodé látky z prostředí</i>	56
<i>Pesticidy a jejich rezidua</i>	57
<i>Mikrobiální kontaminace</i>	58

Široký sortiment čerstvé zeleniny	59
Tržní sortiment zeleniny	59
<i>Požadavky na jakost</i>	59
<i>Košťálová zelenina</i>	60
<i>Kořenová zelenina</i>	63
<i>Listová a naťová zelenina</i>	67
<i>Lusková zelenina</i>	72
<i>Plodová zelenina</i>	73
<i>Cibulová zelenina</i>	79
<i>Dužnaté výhonky, klasy a poupata</i>	82
Co je ještě zeleninou	84
<i>Další rostliny využívané jako zelenina</i>	85
<i>Exotické zeleniny</i>	86
Kořeninové rostliny	87
Jedlé květy	89
Naklíčená semena	90
Jakost čerstvé zeleniny	93
Jakost se tvoří na poli	93
<i>Bioprodukce</i>	95
Péče o jakost po sklizni	95
Skladovaná zelenina	96
Upravená chlazená zelenina	98
Jakost konzervované zeleniny	101
Sterilovaná zelenina	102
Sušená zelenina	103
Zelenina v soli	104
Proslazovaná zelenina	104
Zmrazená zelenina	104
Mléčně kvašená zelenina	105
Chemicky konzervovaná zelenina	106
Zeleninové protlaky	106
Zeleninové nápoje	106
Zelenina pro netradiční zpracování	107
<i>Přidatné látky ze zeleniny</i>	107
<i>Potravinové doplňky ze zeleniny</i>	108
<i>Zeleninové tablety</i>	108
<i>Funkční potraviny a zelenina</i>	109

Plný stůl zeleniny	111
Čerstvá zelenina	111
Saláty z čerstvé zeleniny	112
Pomazánky ze syrové zeleniny	113
Plněná syrová zelenina	114
Čerstvé šťávy	114
Tepelně zpracovaná zelenina	114
Zvýrazňování chuti	115
Vařená zelenina	115
Saláty z vařené zeleniny	116
Dušená zelenina	117
Dušená plněná zelenina	118
Zapékaná zelenina	119
Zeleninové polévky	119
Zeleninové omáčky	120
Zeleninové pyré	121
Smažená zelenina	121
Zeleninové poháry	122
Moučná jídla ze zeleniny	122
Zeleninové koktejly	123
Kombinovaná jídla	124
Zelenina a životní styl	127
Výživová doporučení	127
<i>Zelenina denně, celoročně a po celý život</i>	127
<i>Zelenina ve výživových směrech</i>	128
Trendy ve výživě	130
Závěr	131
Literatura	133
Přílohy	135
Rejstřík zeleninových druhů	157